

Univerzitet u Novom Sadu
Fakultet tehničkih nauka

REVERZIBILNI INŽENJERSKI DIZAJN

1. predavanje

Prof. dr Igor Budak

Nastavnici i asistenti

➤ Dr Igor Budak, red. prof.

E-mail: budaki@uns.ac.rs

➤ Dr Mario Šokac, docent

➤ Dr Željko Santoši, asistent

Sadržaj predmeta

- Uvod u RE
- Definisavanje i interpretacije pojma RE
- Metodologija RE
- 3D digitalizacija (medical imaging, skeniranje...)
- Priprema oblaka tačaka
- Rekonstrukcija površina i kreiranje 3D modela
- Studije slučaja (primeri iz prakse)
- Budući pravci razvoja oblasti

Literatura

- I. Budak: Reverzibilni inženjerski dizajn - Preprocesiranje rezultata 3D digitalizacije, 2019.
- PPT prezentacije (dostupne on-line)

Način polaganja ispita

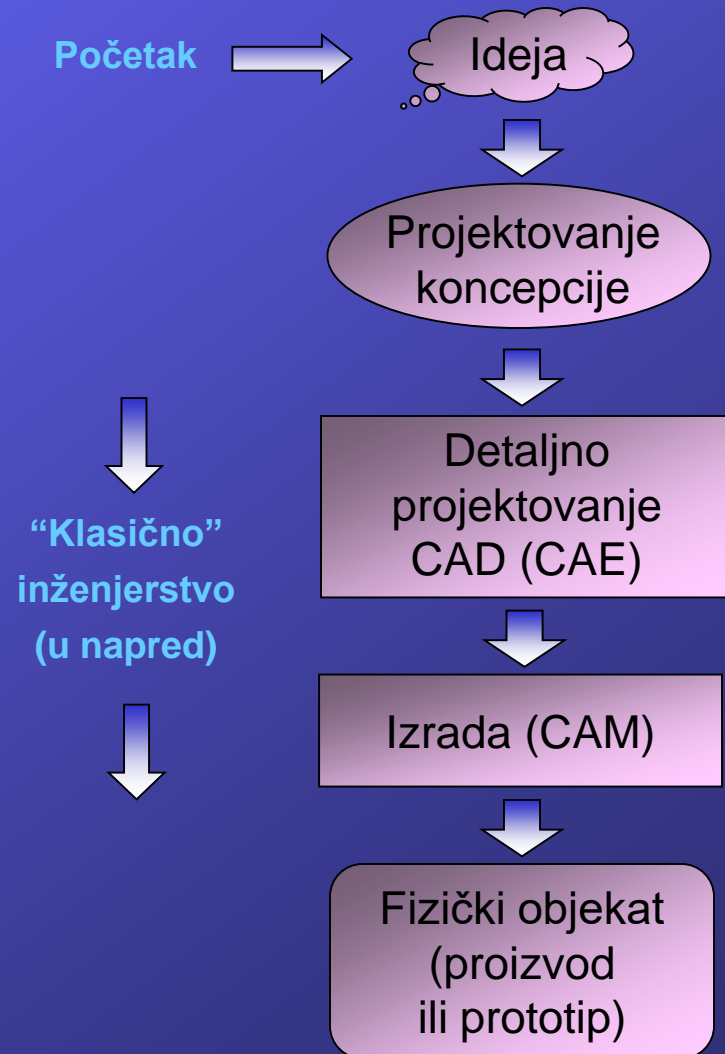
- 2 testa (1. iz RE i 2. iz RP) ili pismeni deo ispita
- usmeni ispit

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Pojam i definicije

Tok operacija, u okviru standardnog automatizovanog proizvodnog okruženja, podrazumeva razradu ideje (apstrakcije), kroz koceptualno projektovanje, a zatim i detaljno CAD projektovanje i na kraju izradu.

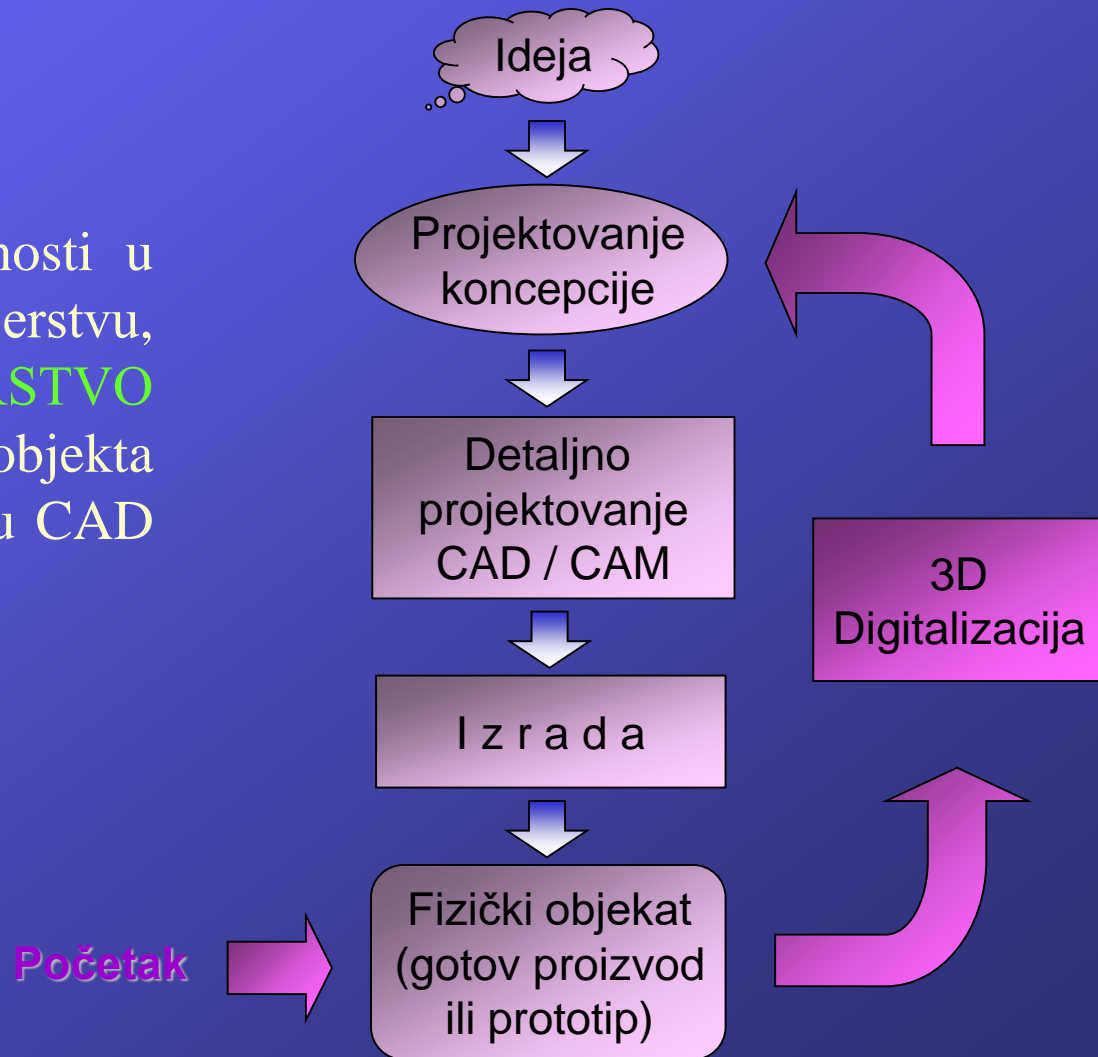
Ovakav tok operacija se često naziva **“klasično” inženjerstvo** ili **inženjerstvo u napred**.

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Pojam i definicije

Za razliku od toka aktivnosti u “klasičnom” inženjerstvu, **REVERZIBILNO INŽENJERSTVO** tipično počinje od fizičkog objekta koji se digitalizuje i prevodi u CAD model.

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Pojam i definicije

U okviru **mašinstva**, RE se, u užem smislu, može definisati kao proces dupliranja neke postojeće komponente, sklopa ili proizvoda, bez pomoći tehničke dokumentacije ili kompjuterskog modela.

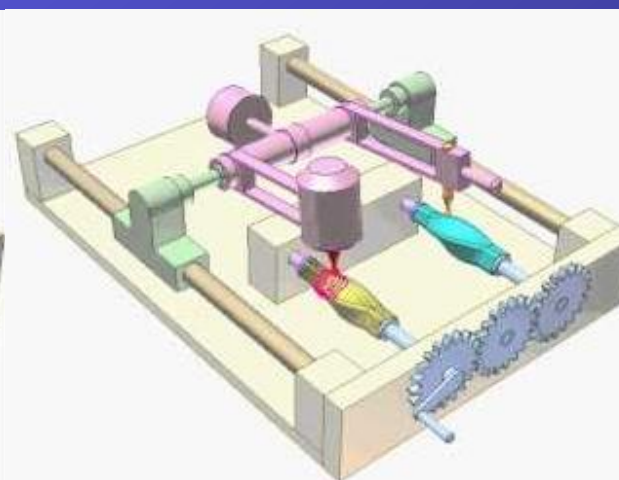
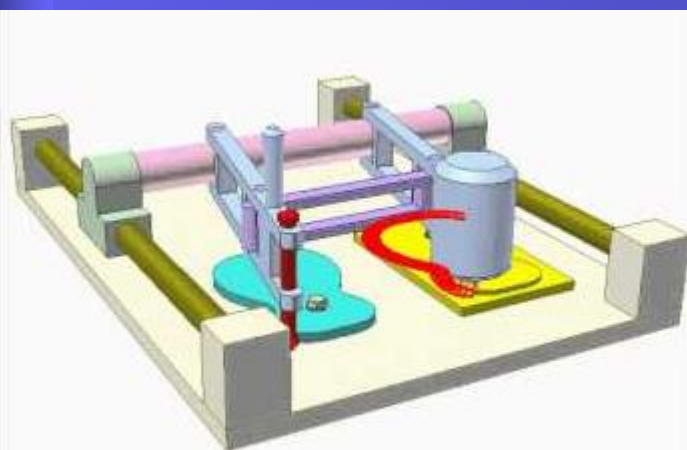
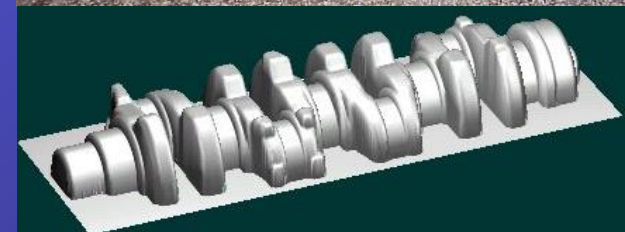
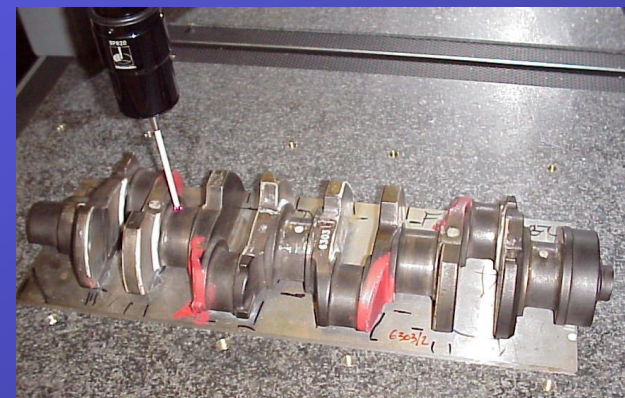
U širem smislu, RE se može posmatrati kao sistemski prilaz za analiziranje nekog postojećeg uređaja ili sistema i može se primeniti kako za proučavanje procesa projektovanja (određenog dela/sistema), tako i kao početni korak u procesu redizajniranja.

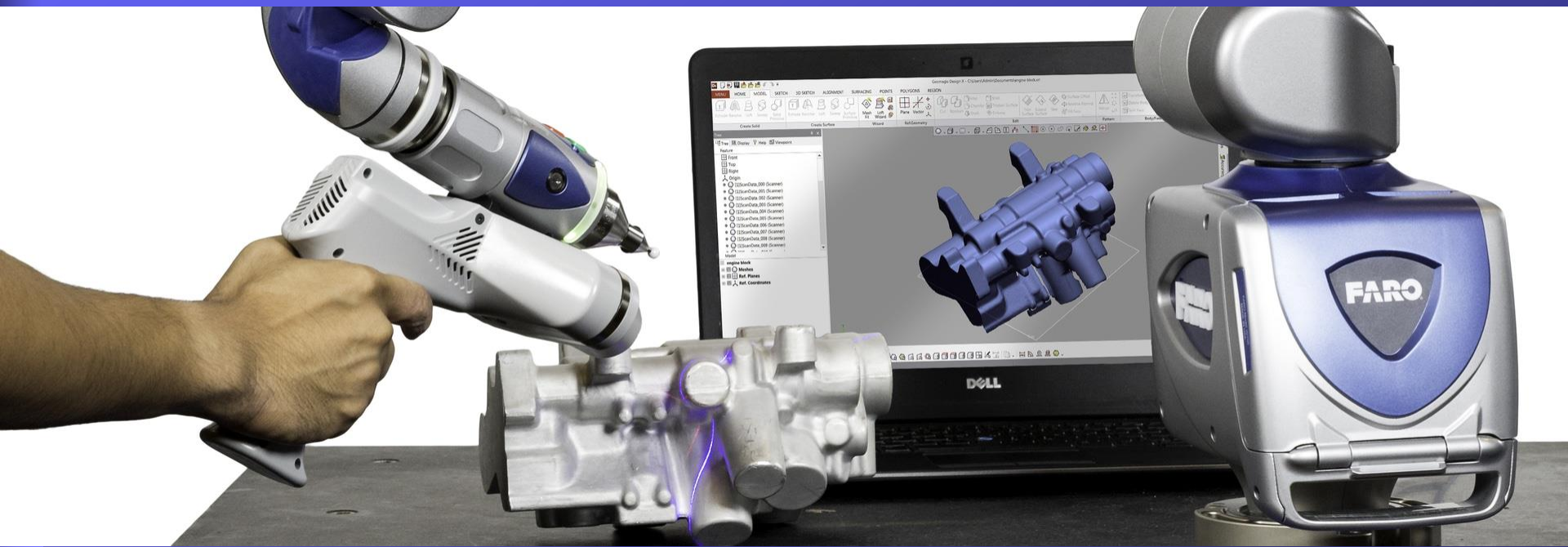
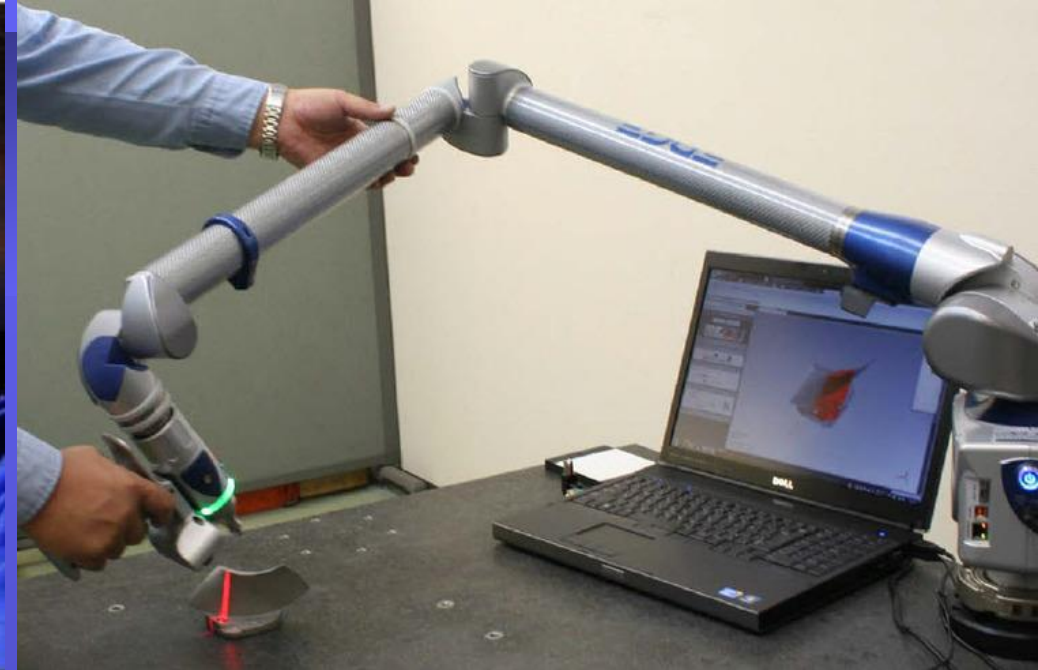
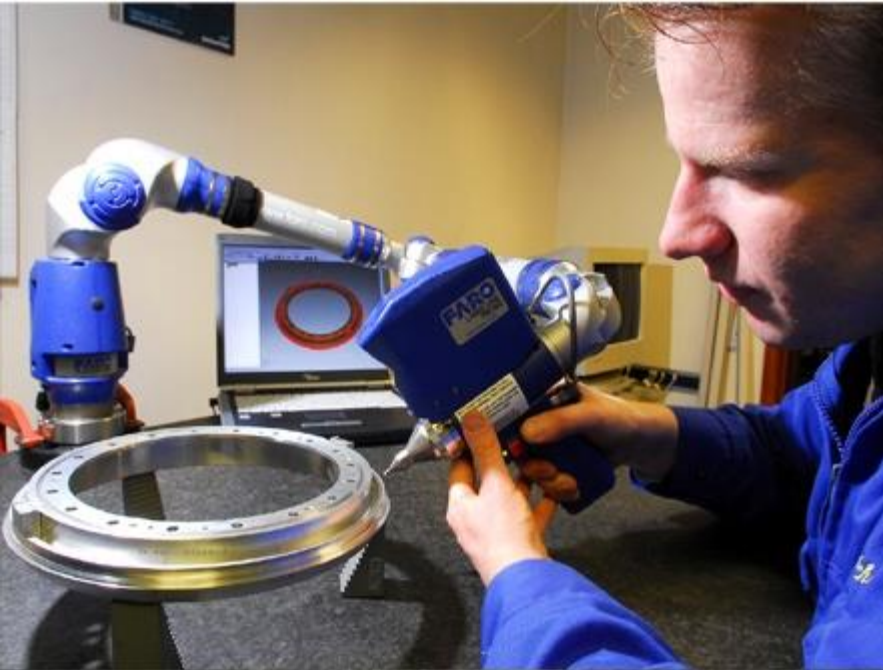

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Interpretacije pojma RE - oblasti primene

Izvorna interpretacija pojma RE u okviru mašinstva je vezana za proces **kopiranja postojećeg** dela / sklopa, bez pomoći tehničke dokumentacije ili digitalnog modela.

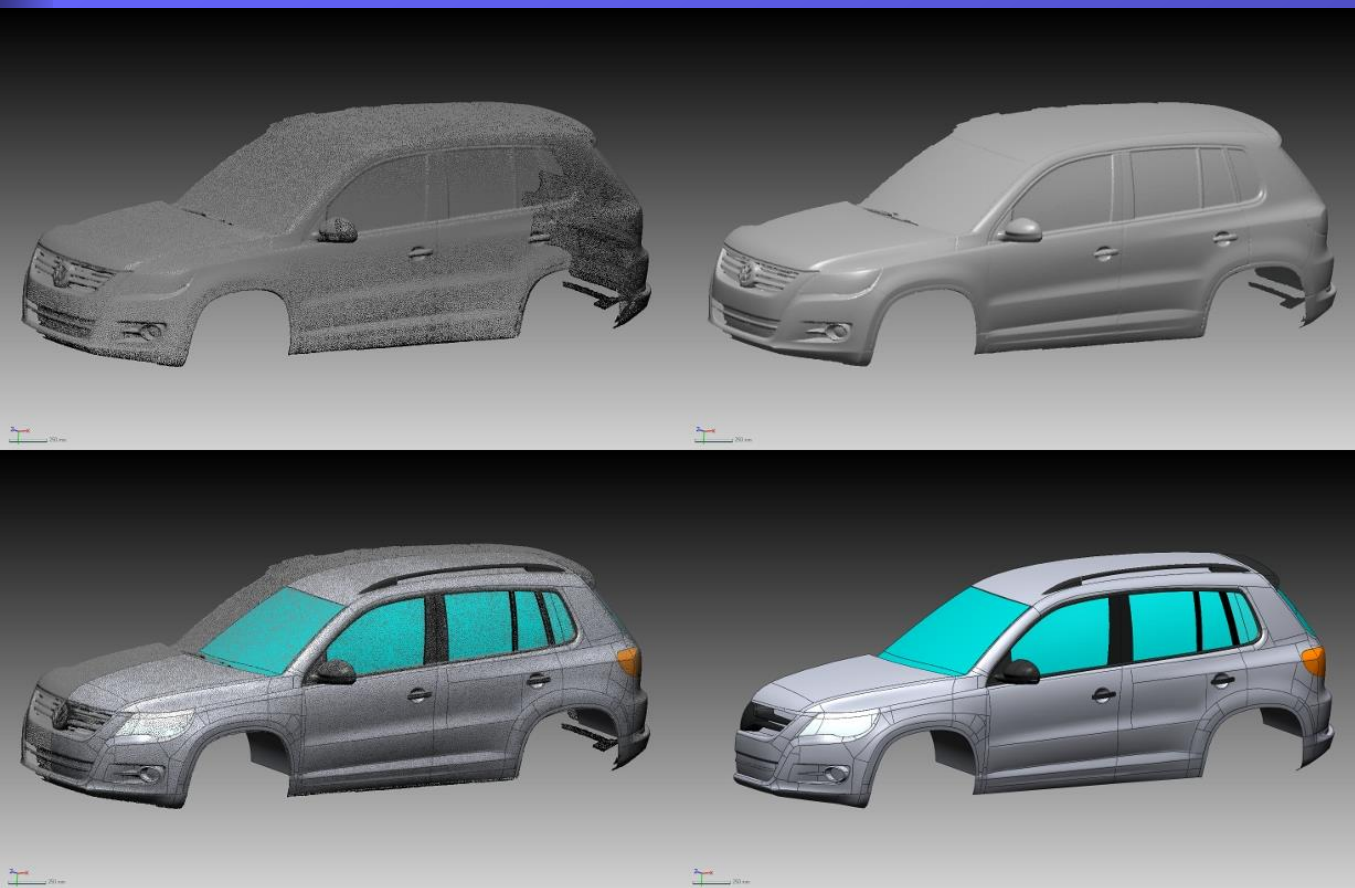

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Interpretacije pojma RE - oblasti primene

U osnovnu interpretaciju se može uključiti **i redizajn** postojećih proizvoda.

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Interpretacije pojma RE - oblasti primene

Druga interpretacija pojma RE, je u vezi sa aktuelnim zahtevima tržišta, tj. da se od proizvoda zahtevaju sve složeniji geometrijski oblici, koje je teško postići klasičnim CAD alatima.

Usled toga, sve je češći slučaj da proizvodne kompanije angažuju umetnike - vajare koji **kreiraju željene modele u glini, gipsu ili nekom sličnom materijalu**, da bi se zatim ovako dobijeni modeli digitalizovali i rekonstruisali u funkcionalne CAD modele.

Ovaj tip RE se često naziva i **kolaborativni dizajn**.

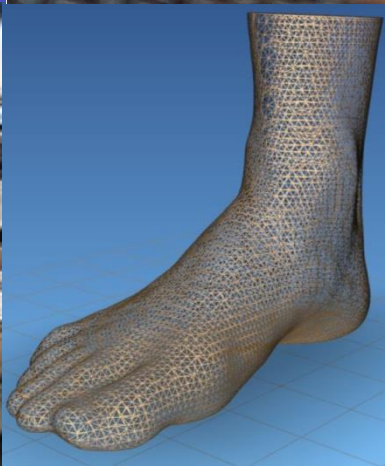
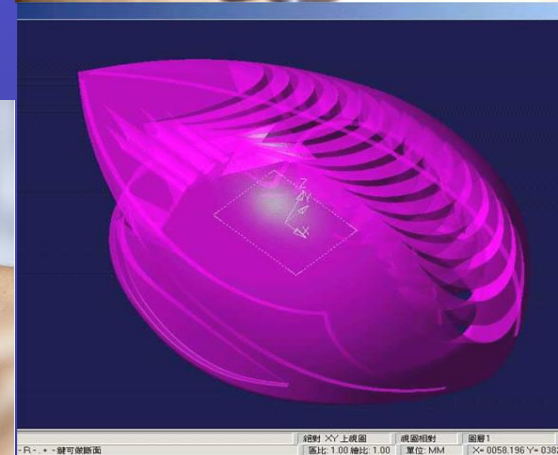

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Interpretacije pojma RE - oblasti primene

Sledeći aspekt primene RE obuhvata **projektovanje ergonomski funkcionalnih proizvoda**.

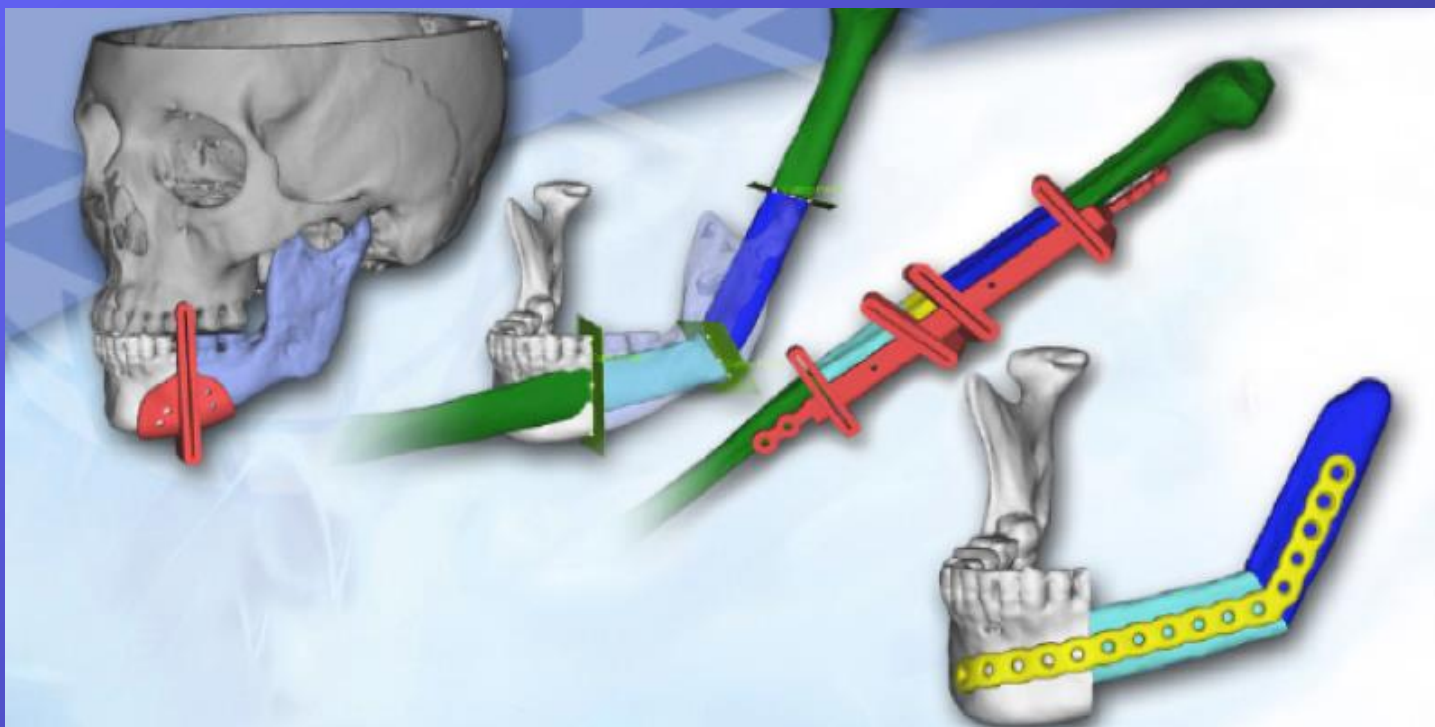
Tu spadaju uređaji opšte namene, kao što su na primer kompjuterske tastature i miševi, igračke, sedišta, kacige, obuća, ...

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Interpretacije pojma RE - oblasti primene

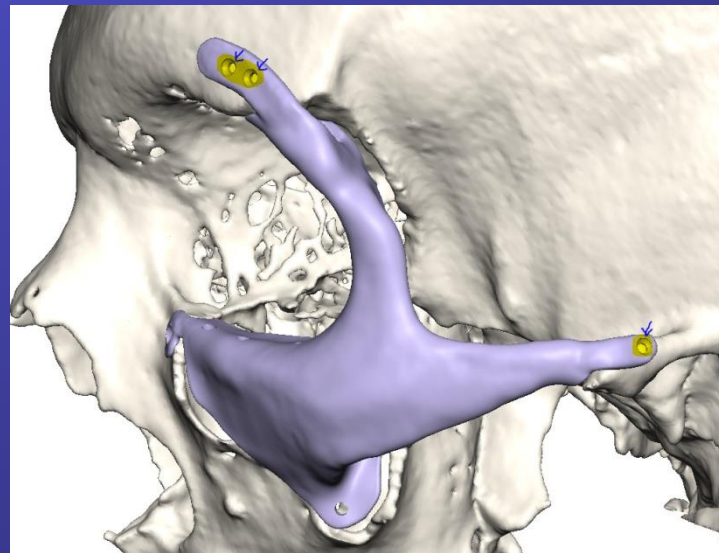
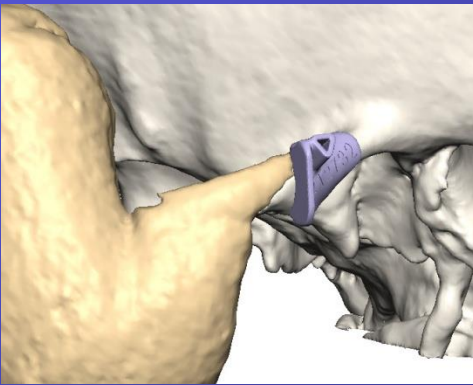
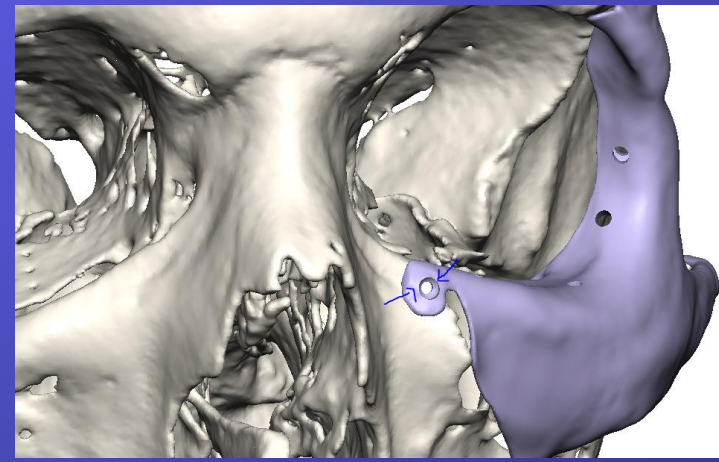
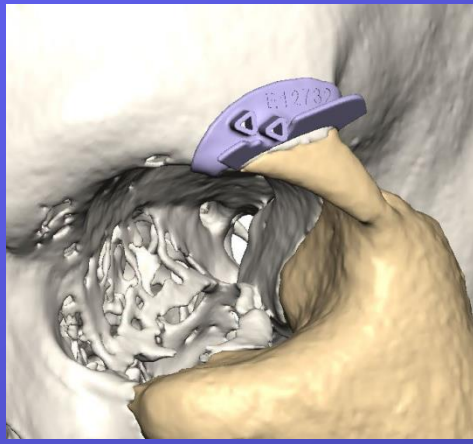
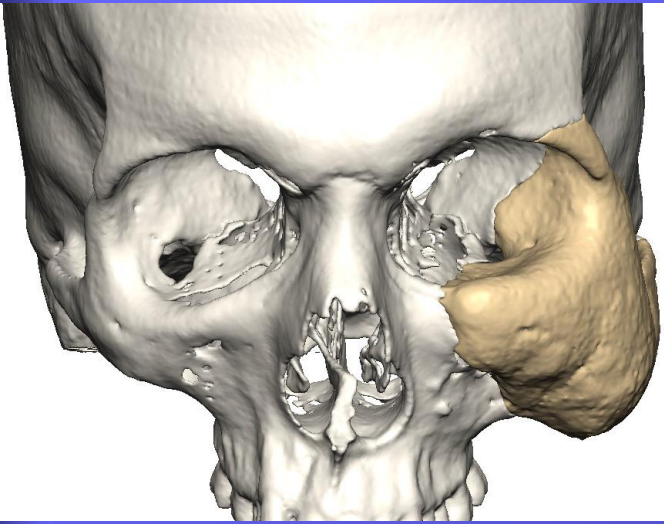
... ali i invalidska pomagala, ortopedska obuća, medicinska pomagala, hirurške vođice i implanti.

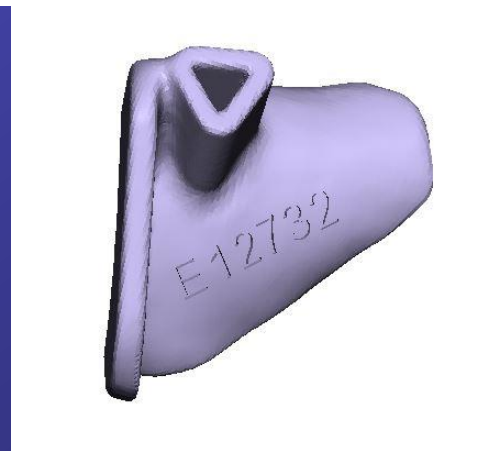
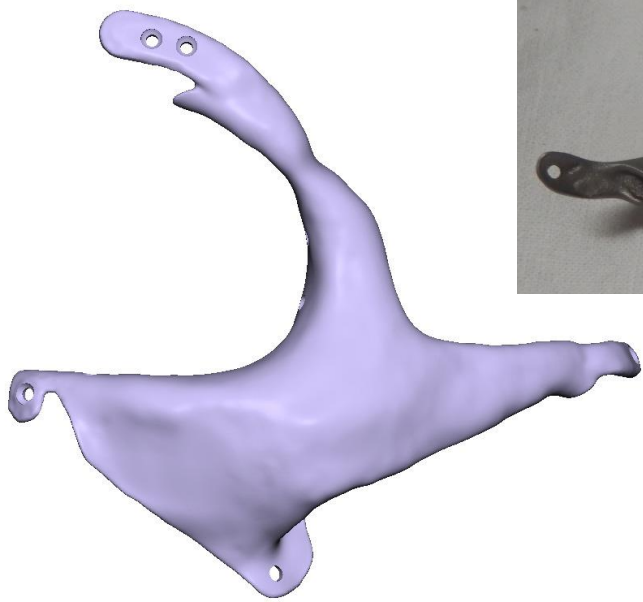

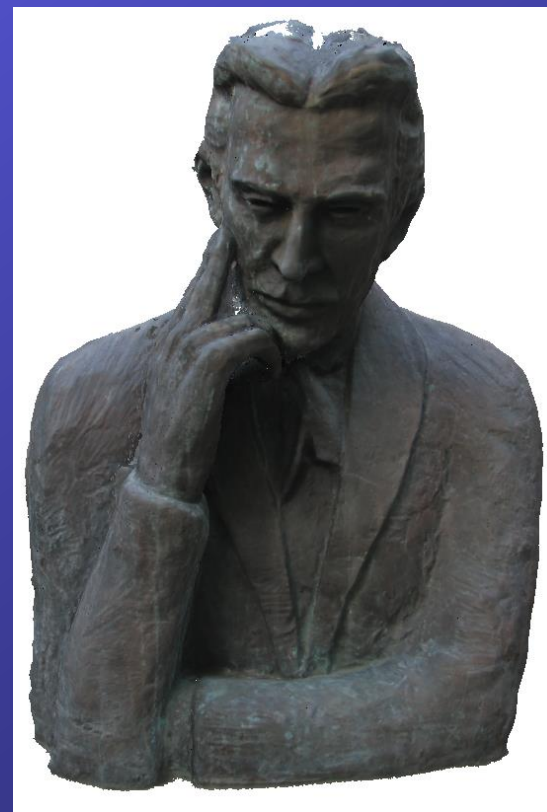
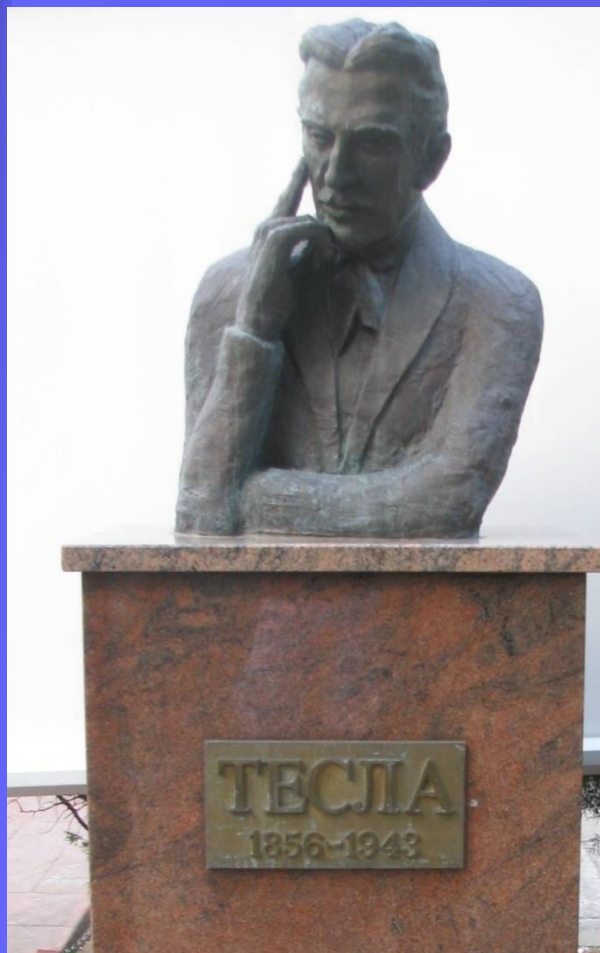

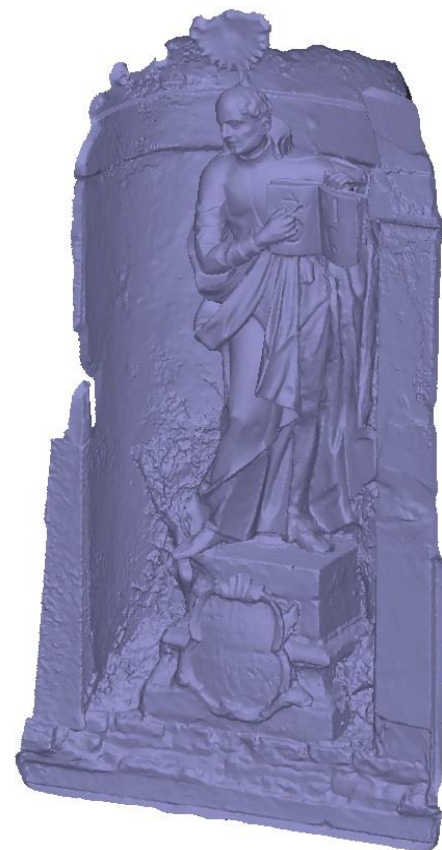

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Interpretacije pojma RE - oblasti primene

**Zaštita i restauracija spomenika
kulturne baštine**

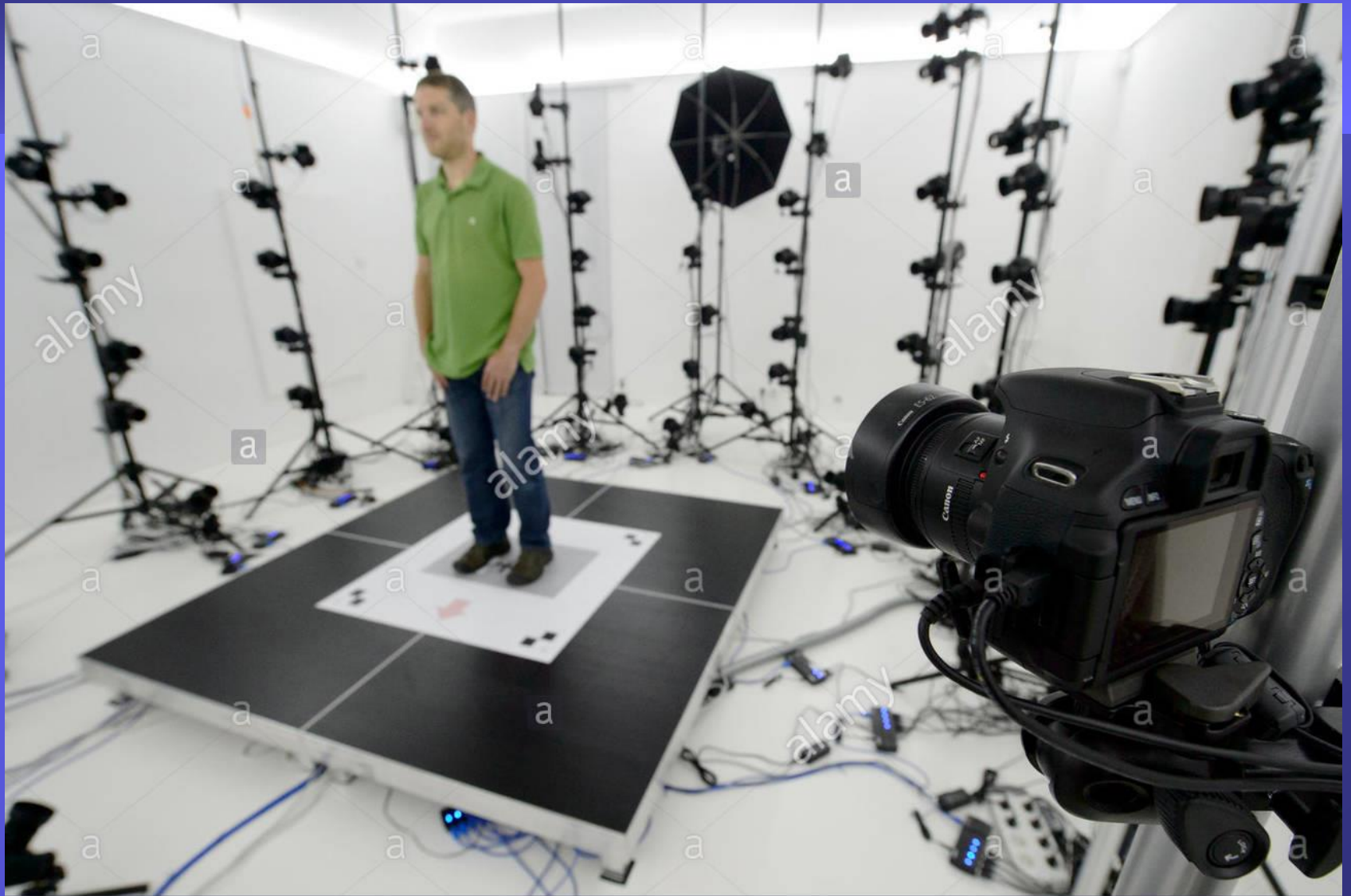

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Interpretacije pojma RE - oblasti primene

Dizajn za računarske animacije (filmovi, igrice...)

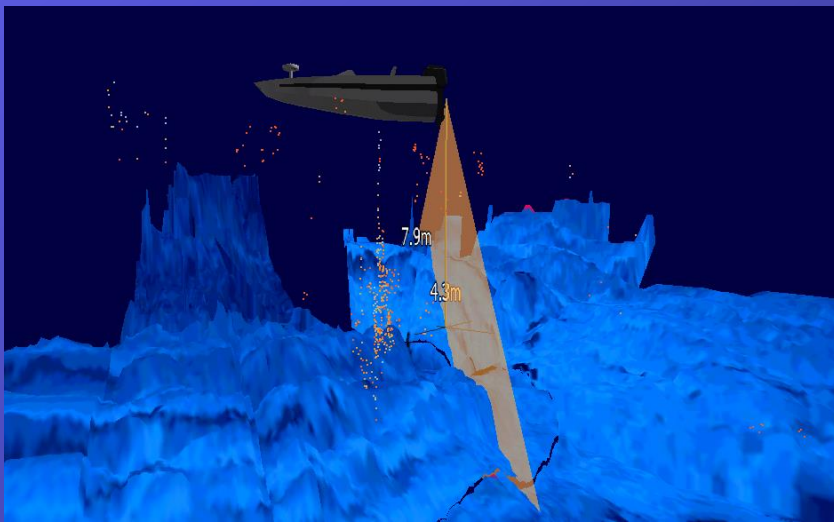
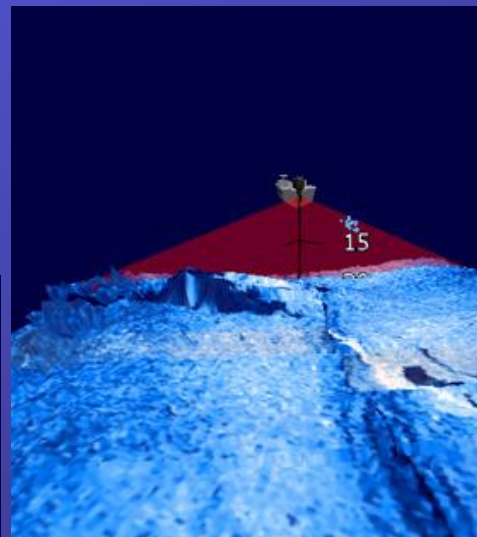
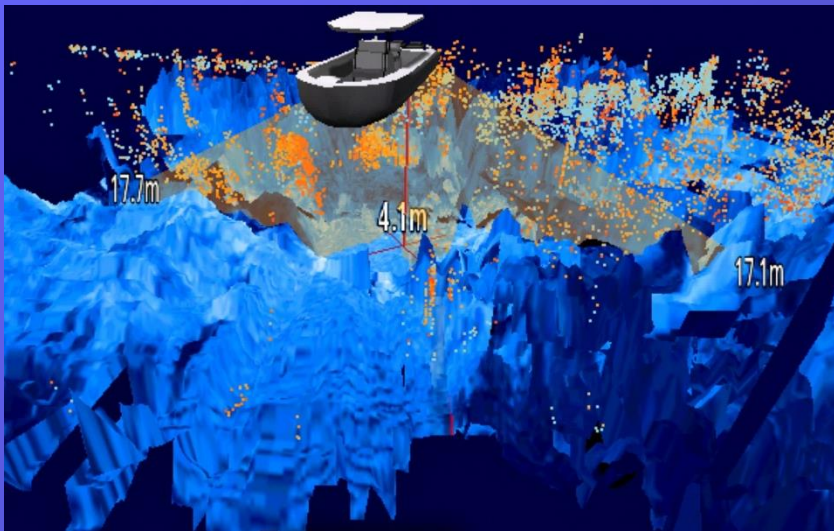

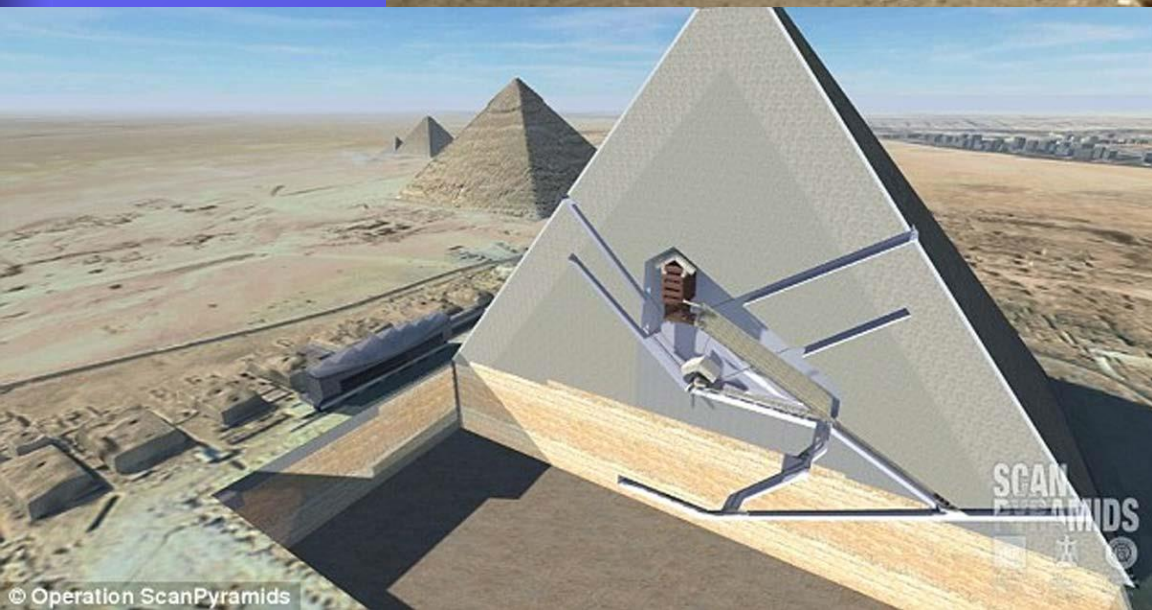

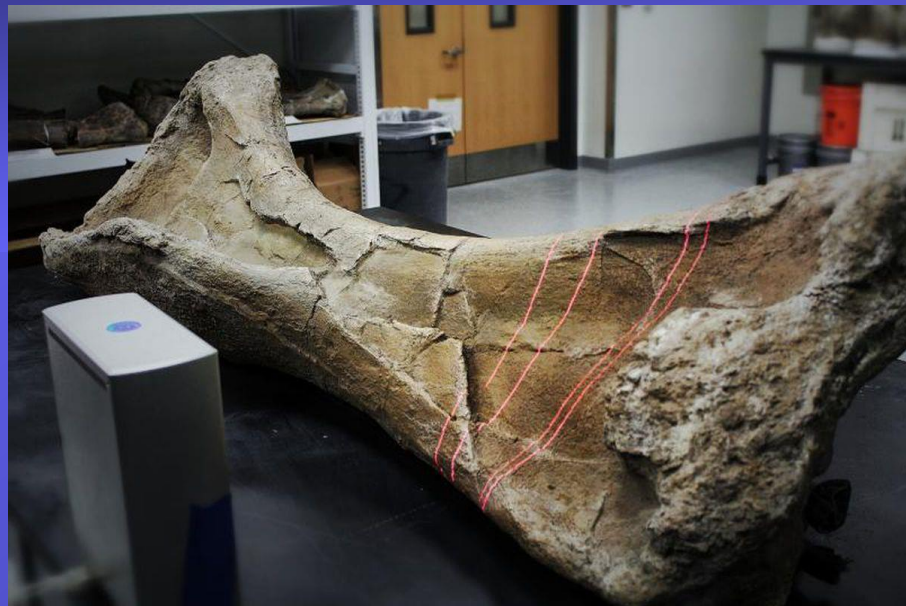
REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Oblasti primene

Geologija, arheologija, paleontologija...

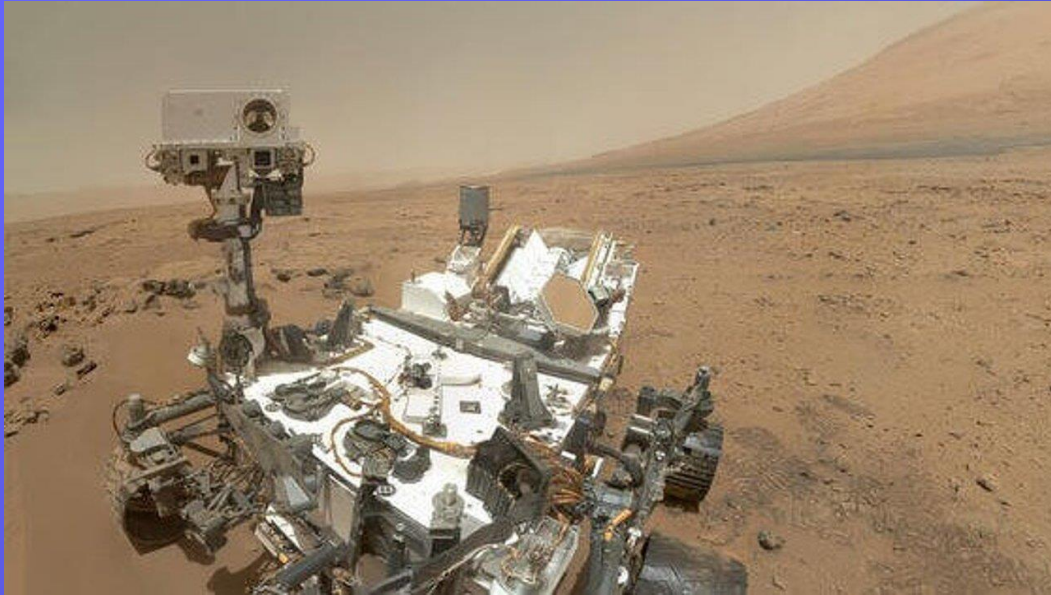

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Oblasti primene

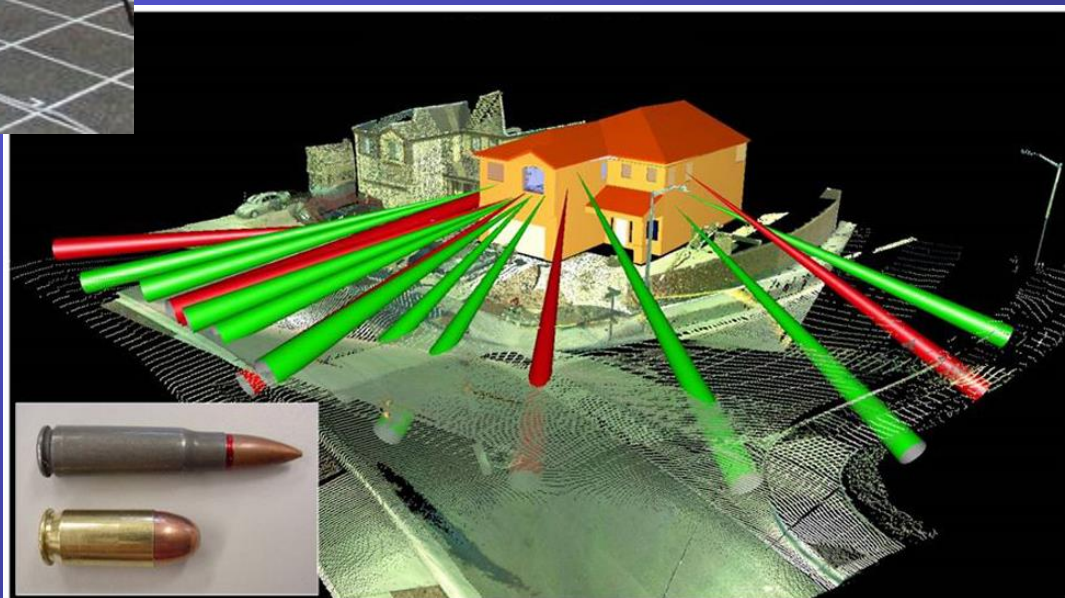
Astronomija

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Oblasti primene

Forenzika

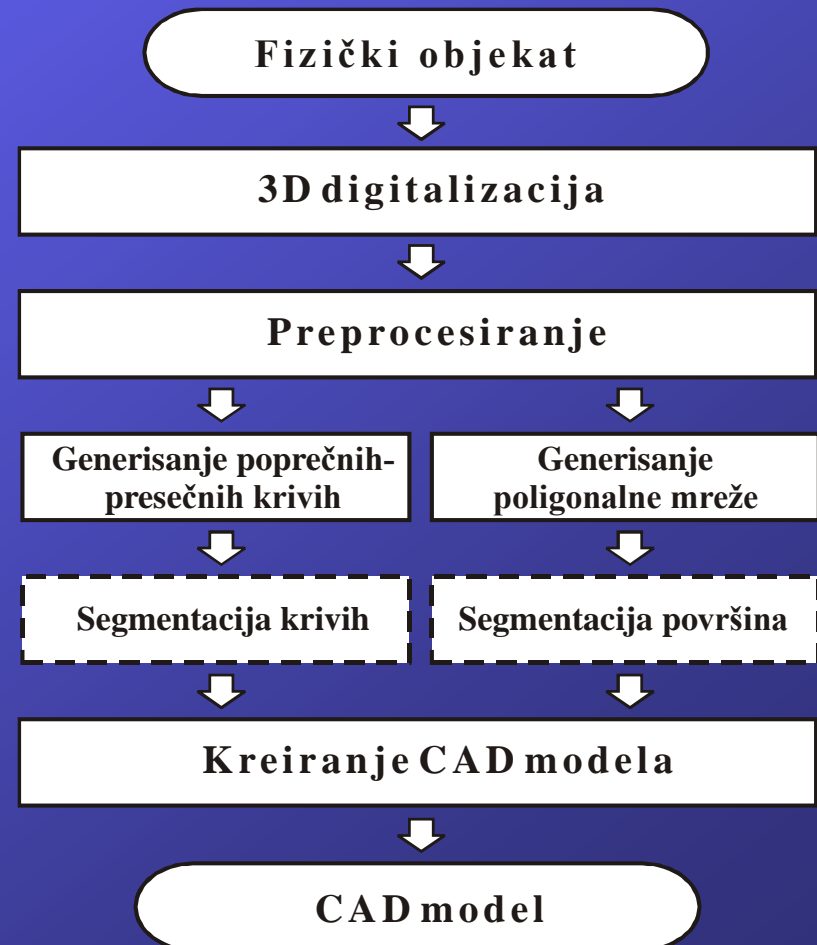

7.62x39mm and .45Auto fired from a moving vehicle

METODOLOGIJA REVERZIBILNOG INŽENJERSTVA

U mnoštvu različitih sistema za RE, koji su se pojavili tokom poslednjih nekoliko godina, mogu se identifikovati dve, dominantne metodologije:

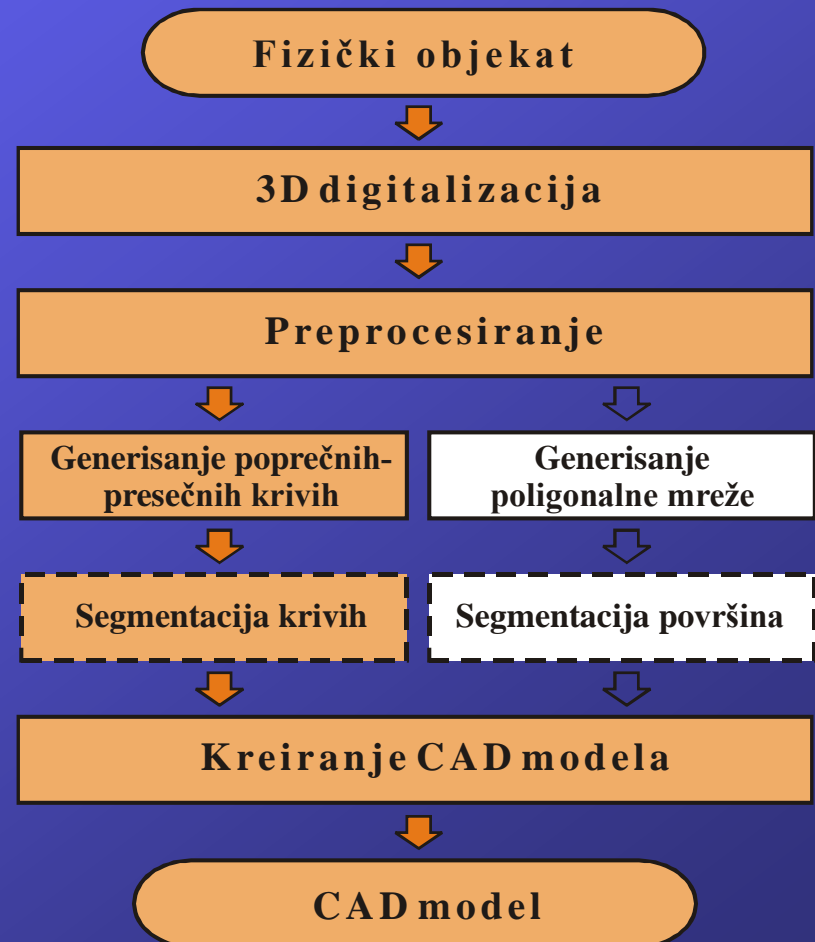
1. Metodologija poprečnih preseka
2. Metodologija poligonalnih modela

METODOLOGIJA REVERZIBILNOG INŽENJERSTVA

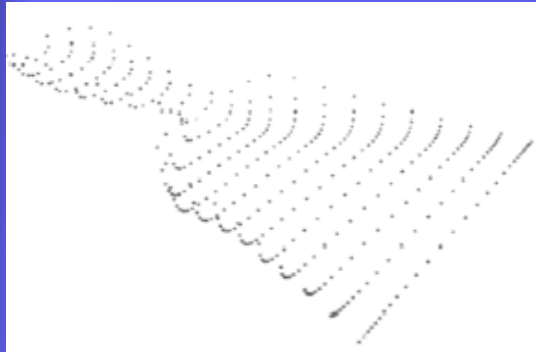
Metodologija poprečnih preseka (*cross-sectional*) je, do skora, bila dominantno zastupljena u industriji.

Zasnovana je na generisanju površinskog modela na bazi poprečnih-presečnih (konturnih) krivih.

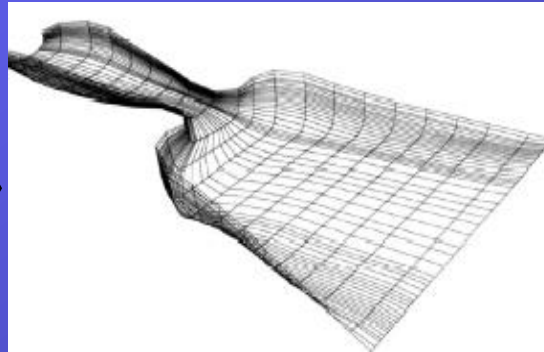

METODOLOGIJA REVERZIBILNOG INŽENJERSTVA

Metodologija poprečnih preseka

oblak tačaka

poprečna-presečne krive

površinski model

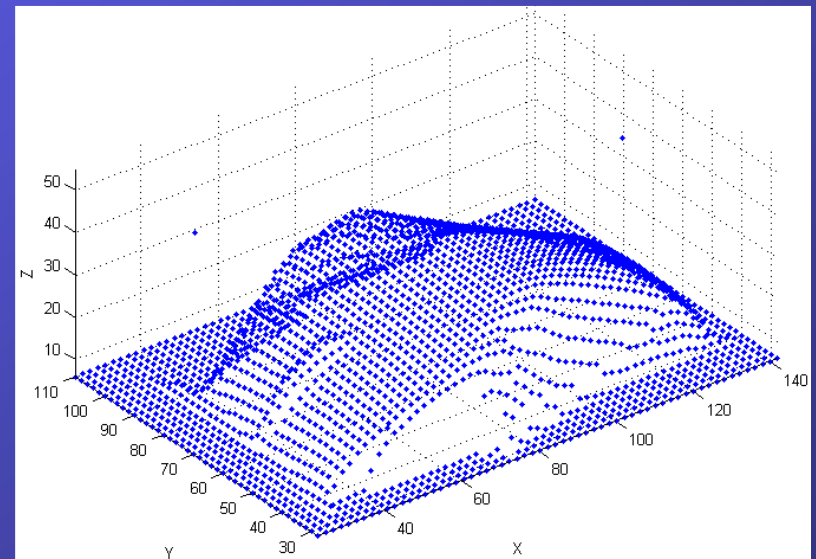
RE dizajn kompjuterskog miša

Kolaborativni dizajn: Fizičko modelovanje računarskog miša

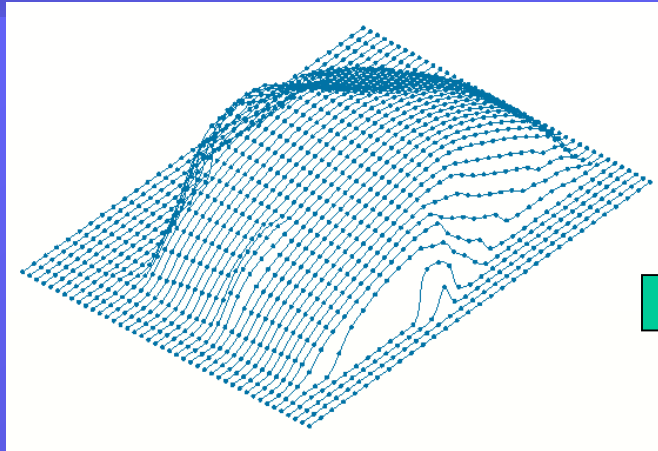
RE dizajn kompjuterskog miša

3D digitalizacija kompjuterskog miša

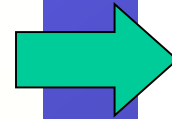

Rezultat 3D digitalizacije
(oblak tačaka)

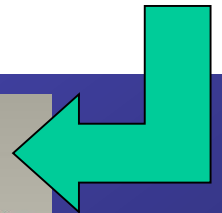
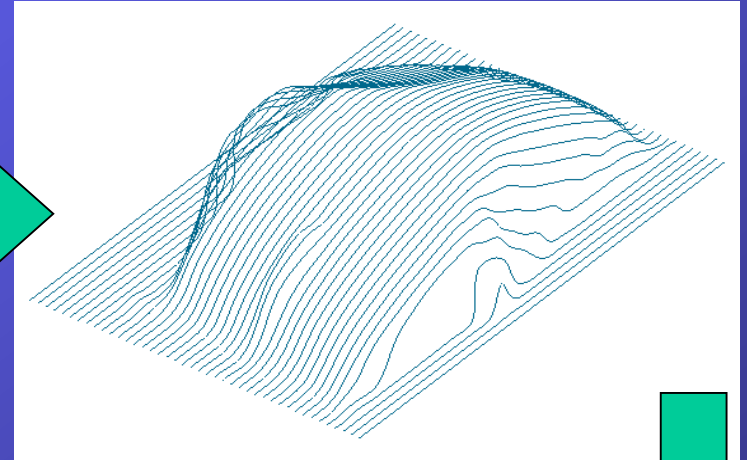
RE dizajn kompjuterskog miša

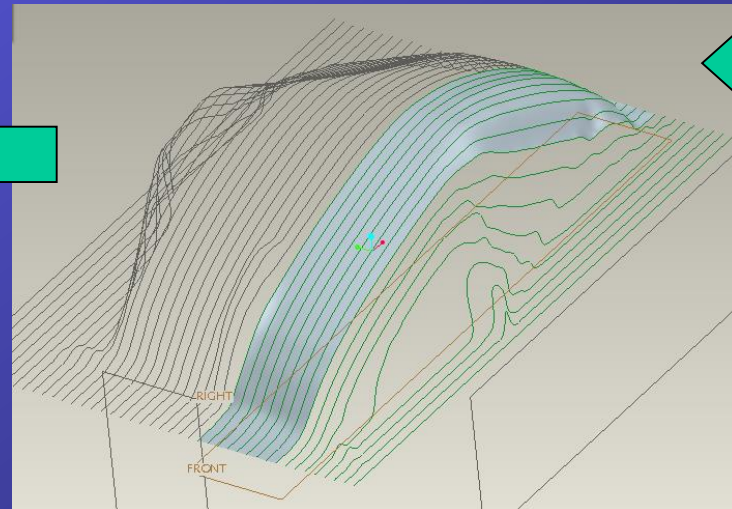
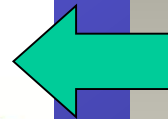
oblak tačaka

poprečne-presečne krive

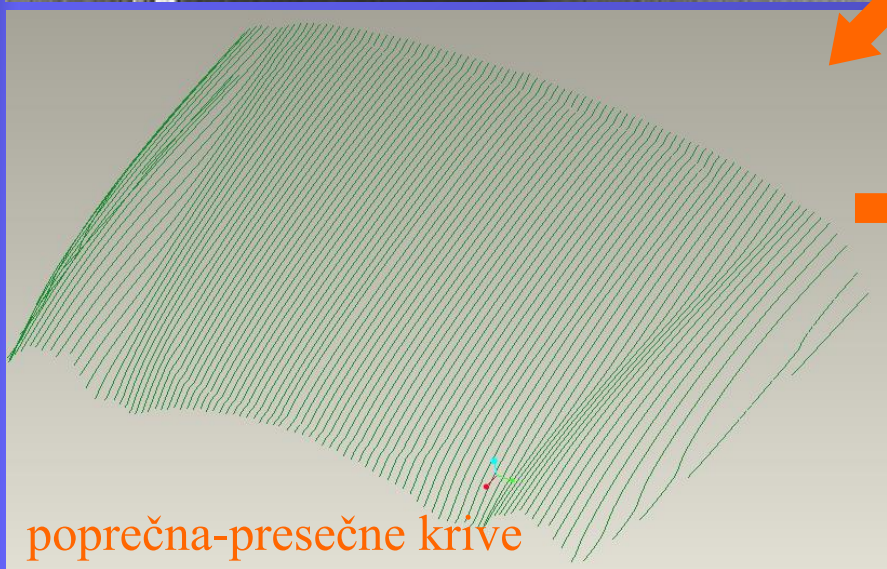
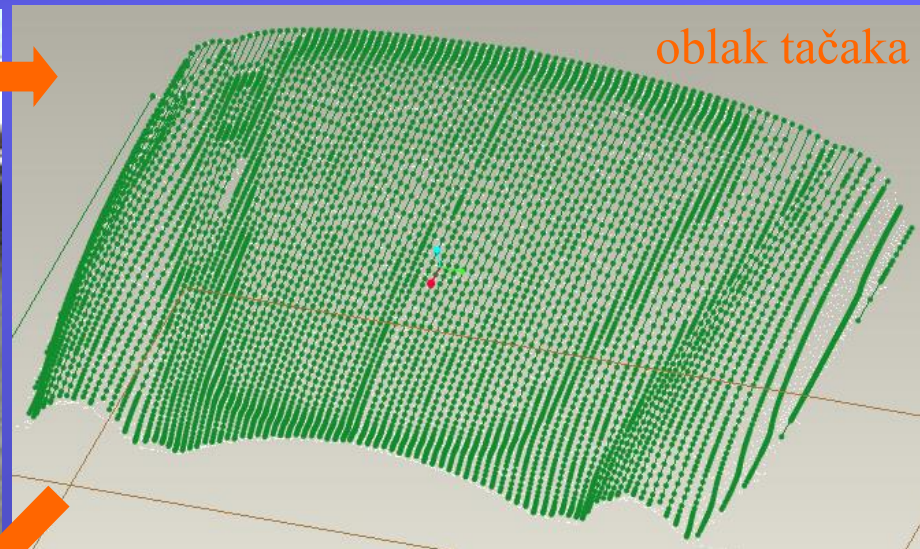

površinski model

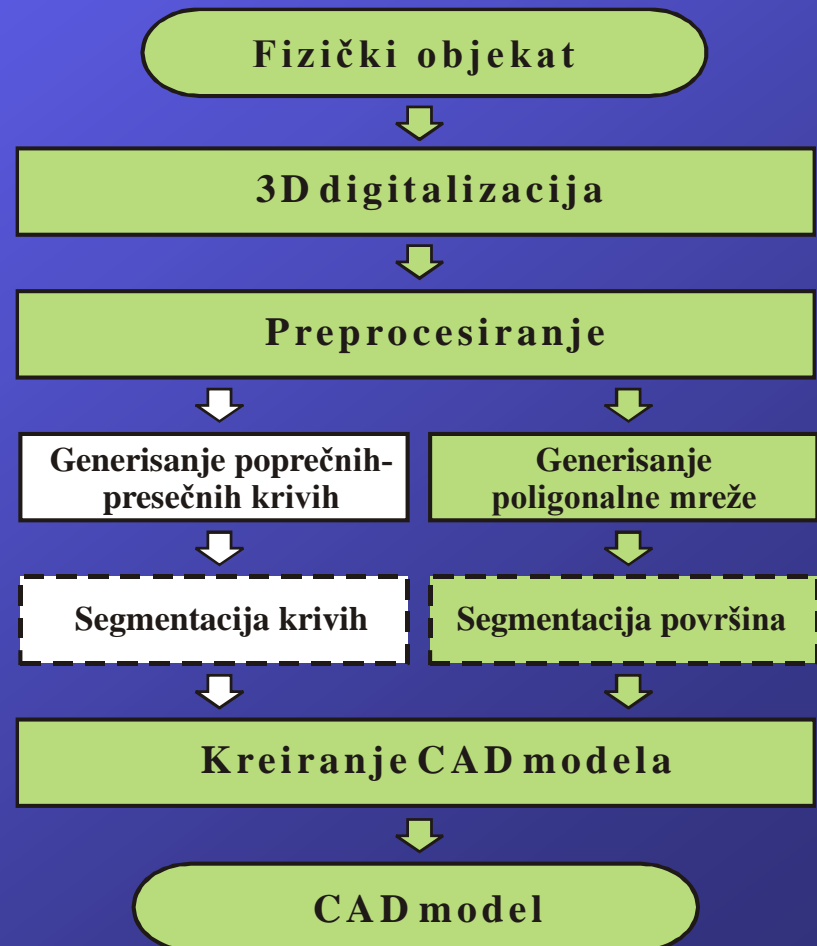
"provlačenje" površi kroz krive

RE dizajn haube automobila *Karmann-Ghia Volkswagen* modela iz '60-tih godina XX veka

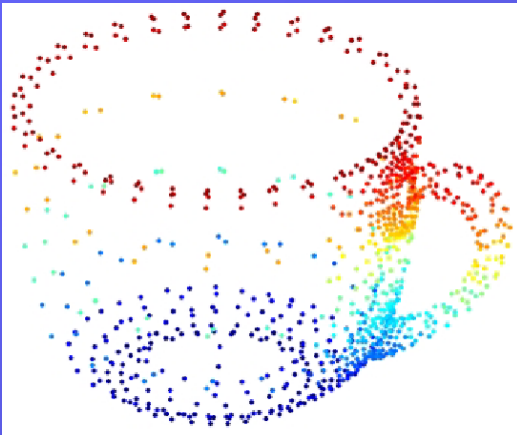
METODOLOGIJA REVERZIBILNOG INŽENJERSTVA

Kod poligonalnog pristupa, koji se danas sve više primenjuje u svim oblastima - od mašinstva preko računarskih animacija do bimoedicinskog inženjerstva - 3D površinski model se kreira konvertovanjem oblaka tačaka u poligonalnu mrežu iz koje se zatim generiše površinski model.

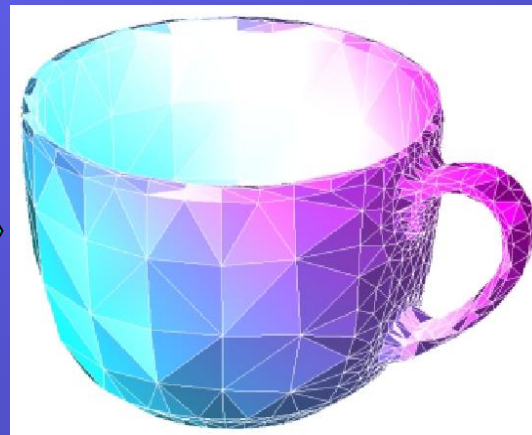

METODOLOGIJA REVERZIBILNOG INŽENJERSTVA

Metodologija poligonizacije modela

oblak tačaka

poligonizovani model

površinski model